

הלכות תפילין חלק ה/הרב חננאל עמי ישראל זייני

כשרות התפילין

- א. אין לקנות תפילין אלא מסופר מומחה. וסוחר בתשמישי קדושה, צריך להכירו היטב ולבדוק מהיכן הוא קונה את התפילין.
- ב. תפילין שהריבוע שלהן נפגם, צריך לתקן. ולענין שיעור הפגימה, יש לשאול שאלת רב.
- ג. תפילין שהתחתית שלהן נפתחה, או אפילו לא נפתחה לגמרי, אלא שנקרעו שתי תפירות סמוכות או שלש שאינן סמוכות, צריך לסוּגֵרן ע"י תפירה מיוחדת. ויש לעשות זאת אצל אדם מומחה הבקי בהלכות סת"ם.
- ד. תפילין שנכתבו או נעשו אפילו בצורה חלקית ע"י מי שפטור ממצות תפילין, או ע"י מי שכופר בה (משומד לעבודה זרה או מוסר) – פסולים.
- ה. תפילין שנמצאו אצל גוי, ולא ידוע מי כתב אותם, בימינו שישנם סופרי סת"ם ברמאללה ובג'נין – התפילין פסולים.
- ו. תפילין שנקנו מסופר מומחה והוחזקו בכשרות, אינן צריכות בדיקה יותר, אלא אם כן ישנה סיבה מיוחדת, כגון: נשפכו עליהן נוזלים, היו בחום גדול (כגון ברכב סגור העומד בשמש) וכדומה. וכל זה בתפילין הנמצאות בשימוש קבוע, אולם אם התפילין נמצאות בשימוש מידי פעם – יש לבדוקן פעם בשלש שנים וחצי (ואם אין לאדם מי שיבדוק ויתפור אח"כ, מותר להניחן בינתיים).

רצועות התפילין

- ז. אין לקנות רצועות תפילין, אלא אם יש עליהן חותמת כשרות.
- ח. הרצועות צריכות להיות בצבע שחור מצד חוץ.
- ט. אם התקלף הצבע השחור בבתים או ברצועות, אפשר לצבוע אותם בצבע המיוחד לתפילין שיש עליו כשרות. וכל יהודי מבן 13 יכול לצבוע אותם לשם תפילין.
- י. אם נקרעה רצועה של ראש, ולא נשאר ממנה כשיעור (כדי שיגיעו הרצועות לטבורו של אדם), יש להחליף את הרצועה.
- יא. אם נקרעה רצועה של יד, ולא נשאר ממנה כשיעור (כדי שתקיף הרצועה את הזרוע ויקשור ממנה הקשר של התפילין, ותמתח הרצועה על אצבע אמצעית, ויכרוך ממנה על אצבעו שלש כריכות ויקשור), יש להחליף את הרצועה.
- יב. ואם אין אפשרות להחליף את הרצועות (כגון שאין לאדם היכן לקנות), ואם לא ייתקן את התפילין, לא יניח תפילין, מותר לתפור אותן מצד פנים (באופן שלא תִּרְאָה התפירה), עד שיקנה רצועה חדשה.

תפילין של רבינו תם

- יג. נחלקו חכמי ישראל, ובתוכם רש"י ורבינו תם, בענין סדר הפרשיות שבתפילין. ונהג רובו המוחלט של עם ישראל כרש"י.
- יד. על פי רבים מחכמי ישראל, רק אחד משני הסדרים הוא כשר למצוה, ומי שהניח את השני לא קיים מצוות תפילין. לכן, נהגו כמה מגדולי עולם להניח את שני הזוגות, בו זמנית או זה אחר זה, בברכה אחת.
- טו. בענין זה פסק השו"ע: "לא יעשה כן אלא מי שמוחזק ומפורסם בחסידות". ולכן אסור לכל אדם, שאינו תלמיד חכם מפורסם, להניח את שני הזוגות. בודאי ובודאי שאסור להניחן, לאדם העונה לשיחות בטלפון הסלולרי בזמן התפילה כשהוא עטור בשני זוגות תפילין.
- טז. כל האמור לעיל הוא ע"פ דעת השו"ע וחכמים נוספים, אולם על פי לא מעט חכמים, שני הזוגות כשרים למצוה, ולכן בודאי שאין להניח את שני הזוגות.

